

DIRECTOR:
ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA
— JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
Știrgarmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
preț :: invoială :: ::

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Unitatea

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Episcopia Maramureșului

Bulla papală pentru punerea în aplicare a Concordatului — Noua împărțire a provinciei noastre bisericești — Scaunul noii episcopii a Maramureșului s'a fixat la Baia-mare — Preasfințitul Iuliu al Gherlei administrator apostolic al noii episcopii

După frământări îndelungate — provocate de unele neînțelegeri privind raportul dintre două episcopii latine de Oradea și Satu-mare, unite pentru viitor „aequeprincipaliter” — Concordatul încheiat între Sf. Scaun și România a permis să poată fi pus în aplicare prin bulla papală SOLLEMNI CONVENTIONE dela 5 Iulie 1930, în care se aranjează toate chestiile de ordin administrativ ale Concordatului, deci numai cele ale provinciei noastre bisericești, și cele ale mitropoliei latine de București.

Trimisă Excelsei Nunțiatului din București, Preasfințitul titular Excelența Sa Mgr. Angelo Maria, este constituit organ de executare al ei, iar bulla papală a trebuit să fie păstrată pentru cazul Nunțiatului, iar partidele interesate au rămas în cunoștință despre cuprinsul ei prin circulare speciale emanate dela Nunțiatul. Neputând deci încă în situația de-a cunoaște întreaga bullă, ne restrângem de astădată la publicarea celor cari privesc provincia noastră bisericească de Alba-Iulia și Făgăraș.

I. După cum se știe din textul Concordatului, provincia noastră bisericească va avea pe lângă episcopie în plus, și anume episcopia de Nord, numită prin bulla de executare: **Episcopia Maramureșului**, cu sediul la Baia-mare, a cărei biserică (având hramul Adormirii Maicii Domnului Vergure Maria) a fost ridicată la Baia-mare de biserică catedrală. Acesta e probabil motivul pentru care s'a fixat ca dată a intrării în vigoare a noului aranjament: **ziua de 15 August**, serbătoarea Adormirii Maicii Domnului. Incepând cu această zi de 15 August 1930 va fi înființată în mod efectiv noua episcopie a Maramureșului, pusă — până la numirea titularului său, care încă nu mai poate întârzia mult — sub administratura apostolică a Preasfințitului **Dr. Iuliu Hossu**, episcopul Clujului și al Gherlei, cum e numit prin bulla papală de care ne ocupăm. **Această nouă eparhie a Maramureșului va avea cu totul 239 parohii**, și anume: 1 parohie luată dela arhiepiscopia de Alba-Iulia și Făgăraș; 169 parohii luate dela eparhia actuală a Gherlei; 31 parohii luate dela eparhia actuală a Orăștii; 17 parohii luate dela eparhia ruteană de Stanislau (Lemberg, în Polonia); 11 parohii luate dela eparhia ruteană de Munkács (Cehoslovacia) și 10 parohii rulate dela eparhia de Hajdudorogh. Ea va avea deci cu totul **201 parohii românești și 38 parohii rutene**, pentru cari Ordinul de oricând trebuia să constituie totdeauna un „vicar apostolic pentru Ruteni.”

Parohiile acestea sunt următoarele:

1. **Dela arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș:** parohia Boian (în Bucovina).

2. **Dela eparhia Gherlei:** parohiile Bârsana, Budești, Călinești, Cornești, Ocna-Șugatag, Oncești, Sârbi, Văleni, Borsa beneficiul inferior, Borșa beneficiul superior, Borșa III, Repedea, Leordina, Moiseiu, Mănăstirea Moiseiului, Petrova, Vișeu de jos, Vișeu de mijloc, Vișeu de sus, Iapa, Rona de jos, Săpânța, Sarasău, Sighet, Berbești, Breb, Crăcești, Desești, Giulești, Sat-Șugatag, Vad, Bocicoel, Cuhea, Dragomirești, Ieud, Săcel, Săliștea beneficiul inferior, Săliștea beneficiul superior, Botiza, Glod, Nănești, Poieni, Rozavlea, Strâmtura, Șaieu, Bătarciu, Gherța-mare, Gherța-mică, Halmeu, Tarna-mare, Turț, Bixad, Boinești, Cămârzana, Călinești, Certege, Lechința, Moiseni, Negrești, Prilog, Racșa, Târșolt, Trip, Tur, Vama, Botiz, Iojib, Odorău, Satu-mare, Apa, Băbășești, Cărlău, Ilba, Medieșul aurit, Potău, Seini, Someșeni, Viile Apei, Baia-mare, Băița, Groși, Firiza de jos, Firiza de sus, Mocira, Recea, Satu nou de jos, Tăuții de jos, Baia-Sprie, Chechiș (Petiș), Chiuzbaia, Dănești, Dumbrăvița, Satu nou de sus, Șișești, Surdești, Berința, Capnicul de jos, Capnicul de sus, Cernești, Coaș, Coruia, Copalnic, Copalnic-Mănăștur, Măgureni, Preluca nouă, Preluca veche, Rușor, Buciumi, Buteasa, Giolt, Culcea, Curtuișul mare, Gaura, Iadăra, Prislop, Remetea, Săcălășeni, Șomcuta mare, Văraiu, Bozinta-mică, Finteușel, Lăpușel, Lucăcești, Mireșul-mare, Poșta, Pribilești, Remeți, Satulung, Asuagiul de jos, Asuagiul de sus, Bârsăul de jos, Bârsăul de sus, Băița, Băsești, Gărdani, Mănaș, Odești, Sălsig, Stremțiu, Tămășești, Someș-Uileac, Urminiș, Cehul-Silvaniei, Mineu, Motiș, Giurtelecul-Hododului, Oarța de jos, Oarța de sus, Sălățig, Aluniș (Someș-Săplac), Beneșat, Biușa, Cuceu, Cioara, Domnin, Inău, Nadășul român, Noșig, Someș-Odorheiu, Șoimuș, Ulmeni (Șilimeghiu), Chelința, Chend, Năpradea, Ronă, Someș-Guruslău, Traniș, Firminiș, Jibou și Poptelec.

3. **Dela eparhia Orăștii:** parohiile Ardușat, Borlești, Fărcașa, Sârbi, Tămaia, Bozinta-mare, Bușac, Săsari, Apatău, Cărășeu, Crucișor, Culciul-mare, Lipău, Pomi, Popbicău, Roșiori, Valea-Vinului, Viile-Sătmarului, Boghiș, Oar, Doba, Petea, Vetis, Chilia, Gereușa, Hodișa, Homorodul de mijloc, Medișa, Necopoiu, Soconzel și Stăna.

4. **Dela eparhia ruteană din Stanislau (Lemberg, Polonia):** parohiile Cacica, Câmpulung, Cernăuți, Coțman, Hliboca, Pohorlăuți, Putila, Rădăuți, Rarancea, Sadagura, Sadău, Siret, Suceava, Storojineț, Vășcăuți, Vișnița și Zastavna.

5. **Dela eparhia ruteană din Munkács (Cehoslovacia):** parohiile Bistra, Câmpulung,

Coștini, Crăciunești, Lunca, Poienile, Remeș, Repedea, Rona de sus, Ruscova și Sighet.

6. **Dela eparhia de Hajdudorogh:** parohiile Bercu, Cedreag, Careii-mari, Livada, Oradea-mare, Peleșul, Porumbești, Satu-mare, Turulung și Peregul.

II. Din prilejul acestei noi împărțiri a provinciei noastre bisericești, a ajuns la un spor destul de însemnat și **eparhia de Lugoj**, careia i-s'au alăturat (fără a i-se lua ceva) următoarele 19 parohii rupte **din părțile arădane ale actualei eparhii de Oradea:** Nădlac, Semlac, Șeitin, Bărzava, Galșa, Giulița, Minișel, Minișul de sus, Nadăș, Șiria, Chereșul I, Chereșul II, Gurba, Șimand, Sinteama, Bocsig, Buteni, Mocrea și Moroda.

III. În schimbul parohiilor trecute eparhiei Maramureșului, respectiv a Lugoșului, **eparhia de Oradea** a fost compensată prin alăturarea la teritoriul ei alor 82 parohii rupte **din partea de vest (Eriu și Sălaj) a eparhiei Gherlei.**

Parohiile acestea sunt următoarele: Boian, Blagea, Cehal, Hotoan, Pățalușa, Pățăluș-mare, Pir, Santău, Sărăuad, Săuca, Silvaș, Sudurău, Tășnad, Zalnoc, Acăș, Cig, Craidorolț, Eriu-Căuș, Eriu-Metențiu, Eriu-Sâncraiu, Satu-mic, Unimăt, Babța, Becheni (Chiesd), Bicz, Bobota, Corni, Corond, Curitău, Derșida, Giorocuta, Sighetul-Silvaniei, Supurul de sus, Almaș, Cozniciul de sus, Cristelec, Dob, Mălădia, Măieriste, Marea, Porț, Șumal, Ceheiu, Drighiu, Fizeș, Halmoșd, Iaz, Satu-mare în Sălaj (Nușfalău), Plopiș (Giumelciș), Săg, Valcăul de jos, Valcăul de sus, Bănișor, Cizer, Crasna, Crasna-Petenia, Hurez, Mal, Marin, Peceiu, Pria, Stărciu, Șerediu, Șimleul-Silvaniei, Badon, Bocșa-română, Bădăcini, Cățelul, Cățeluș, Giurtelecul-Șimleului, Periceiu, Recea, Sieni, Vârșolț, Chilioara, Coșeiu, Aghireș, Crișeni (Țigani), Gârceiu, Hereclean, Ortelec și Zălău.

IV. În schimbul acestor parohii trecute la eparhia Orăștii și a celor 169 parohii cedate eparhiei Maramureșului, eparhia de Gherla — al cărei sediu se mută la Cluj, numindu-se pe viitor **eparhia de Cluj și Gherla** — se întregește prin 150 parohii rupte **din arhidieceza de Alba Iulia și Făgăraș.**

Aceste sunt următoarele: Agriș, Bogdana, Bozna, Buciumi, Ciumărna, Răstolț, Răstolțul-deșert, Sângeorzul de Meseș, Borza, Brusturi, Chechiș, Chendrea, Chichișa, Gălgău, Lupoia, Tihău, Trestia, Almaș, Băbiu, Bercea, Cutiș, Cuzăplac, Mesteacăn, Mierța, Sfăraș, Sutor, Țăudu, Aghireș, Apahida, Ardeova, Arghiș, Băciu, Berind, Câmpenești, Căpușul-mic, Chinteni, Cluj, Cluj-Cordoș, Cluj-Mănăștur I, Cluj-Mănăștur II, Cornești, Coruș, Dretea, Feiurdeni, Fe-

leac, Florești, Gălășeni, Gârbău, Gilău, Măcicașu, Mihăiești, Nădășel, Petrid, Popești, Ruginoasa, Sâncraiu-Almașului, Sânnicoară, Sânpaul, Someșeni, Stâna, Stobor, Suciag, Sumurduc, Șard, Tăuți, Ticu, Topa-mică, Vechea, Așchileulmare, Dârgea, Panticeu, Sânmihaiul-Almașului, Strâmba, Ugruțiu, Voivodeni, Bociu, Bologa, Brăișor, Ciucea, Ciuleni, Fildul de jos, Fildul de mijloc, Fildul de sus, Hodiș, Huedin, Mărgău, Morlaca, Răchițele, Săcuieu, Vișag, Zam-Sâncraiu, Hășdate, Lita, Selicea, Vălișoara, Ciurila, Boj, Cojocna, Corpadea, Desmir, Gădălin, Gheorgheni, Jucul de jos, Jucul de mijloc, Jucul de sus, Pata, Vișa, Călăcea, Căprioara, Cernuc, Elciu, Gârbou, Poptelec, Recea-Cristur, Sărata, Băișoara, Cacova-Ierii, Făgetul-Ierii, Iara, Măgura Ierii, Muntele Băișorii, Plaiuri, Poșaga de jos, Poșaga de sus I, Poșaga de sus II, Săcel, Sălciua de jos, Șchiopi, Surduc, Șutu, Baia de Arieș, Bistra, Cămpeni, Certege, Lupșa, Mușca, Ponorel, Filea de jos, Filea de sus, Abrud, Bucium-șasa, Corna, Roșia-montană, Sohodol, Mogoș-Bârlești, Mogoș-Cojocani, Valea Geoagelului, Sălcuța, Dumbrava și Râpa de sus.

Tot aici amintim, că biserica „Schimbării la față” din Cluj se ridică prin bulla „Sollemni Conventione” la rangul de biserică catedrală, păstrându-se acest titlu și actualei biserici catedrale din Gherla.

Mai încreștăm apoi, fiind vorba de Gherla, că prin bulla papală numită toți catolicii armeni din România se supun unui Administrator apostolic ales de Sfântul Scaun — căruia îi va fi supus deadreptul —, care va avea reședința obișnuită în Gherla.

IV. Arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș nu primește nici o compensare pentru parohiile cedate eparhiei de Cluj și Gherla, dar va continua să aibă sub jurisdicția sa și pe viitor — până la o nouă dispoziție — și pe credincioșii români și ruteni uniți dintre granițele vechiului regat.

* * *

Astfel se prezintă noua împărțire administrativă a provinciei noastre bisericești. Este o împărțire din cele mai norocoase, care reducând numărul prea mare de parohii și credin-

cioși din actuala arhidieceză și din eparhia Gherlei, și aceasta în favorul eparhiilor de Oradea și Lugoj, a egalat, mult-puțin, toate eparhiile noastre, aducându-le la un număr de circa 250.000 credincioși, perfect de ajuns, dar și destul pentru a putea fi bine administrați din partea unui episcop.

Iar prin înființarea noiei episcopii a Maramureșului s'a creiat un nou și puternic centru de lumină și căldură în părțile nordice ale provinciei noastre bisericești, cari prea erau departe de scaunul vlădicesc dela Gherla, pentru ca să fi putut avea ocrotirea, pe care le-o va putea da noul păstor, mai apropiat, dela Baia-mare.

Plini de cea mai sinceră bucurie pentru tot ce ni-s'a făcut prin Concordatul, care la 15 August 1930 va fi definitiv înfăptuit, mulțumim lui Dumnezeu pentru marele lui ajutor și-l rugăm să pună în scaunul de episcop al Băii-mari pe celce, dintre atâția preoți de seamă ai bisericii noastre, va fi găsit mai vrednic și mai potrivit pentru marea misiune ce-l așteaptă acolo.

Să fie într'un ceas buu și Dumnezeu să ajute!

Serbări înălțătoare la Corbu și Zălau. În seria frumoasă a realizărilor multiple, cari ilustrează paginile mai recente ale istoriei bisericii noastre, se încadrează la loc potrivit și sfințirea noiei biserici din Corbu (arhidieceză) și punerea pietrii de temelie a unei alte biserici, cu proporții de catedrală, în orașul Zălau (eparhia Gherlei, iar ca mâine a Orășii).

La *Corbu*, în munții Biczului, unde stăruințele neobosite ale p. Alexandru Coșocariu au reușit să ridice o frumoasă biserică, în valoare de circa 4 milioane Lei, serbările consacrării ei dela 20 Iulie c. au fost prezidate de Preasfințitul *Alexandru al Lugojului*, un fiu al acelor ținuturi. În frunte cu 2 prefecți (dd. Dr. I. Vescan dela Tg.-Mureș și Gh. Isăcescu dela Piatra-Neamțiu), au participat la această serbare peste 5000 de oameni, între cari mulți intelectuali și numeroși oaspeți din satele învecinate ale Moldovei. Serviciul divin înălțător,

corul minunat al studenților dela Academia noastră de teologie, condus de prof. C. Chebețiu, și predica insufletită a episcopului sacror au răsplătit din greu osteneala și cheltuiala celorce au participat la această serbare a Corbenilor. Ea a fost împreunată, de alți și cu inaugurarea unui frumos monument eroilor comunei, la care a vorbit p. direct al acestui ziar.

Ceva similar s'a petrecut, cu o săptămână înainte, la 13 Iulie c., în orașul *Zălau*, unde p. canonic *Dionisiu Vaida* dela Gherla binecuvântat piatra de temelie a unei noi biserici, care e vorba să coste nu mai puțin de cât 10 milioane Lei. Și numai această cifră arată de ajuns cât a trebuit să ostenească acest scop inițiatorul și spiritul animator acțiunii, care este p. *Traian Truțașiu*, p. topopol-senator al Zălaului, căruia îi dorim inimă să-și poată vedea cât mai curând plin înfăptuit visul, pentru care s'a zbatut atât timp: o impunătoare biserică românească în acel centru minoritar și acatolic. În cursul binecuvântării, la care a participat toată suflarea românească din Zălau și multă lume de jur, p. canonic Vaida a relevat după cuvintele vredniciile tuturor, îndemnând la perseverență pentru a putea duce la încoronare minunată operă începută acum cu atâta însuflețire.

Din mișcările AGRU-lui. La 13 Iulie c. s'a ținut la Vulcan (jud. Hunedoara) o frumoasă și înălțătoare serbare în cadrele organizației de acolo a AGRU-lui nostru.

Grație străduințelor vrednice de toată lauda a dlui *Silviu Vladislav*, președintele societății din Vulcan, și a sprijinului devotat al nerimei agriste, matineul aranjat în această serbare a reușit peste toate așteptările. După o bună conferință a directorului școlar *Romul Leș* în care s'a insistat asupra scopului și a mijloacelor AGRU-lui, s'a jucat piesa teatrală „Vecerfen”, primită cu multă căldură din partea întregii asistențe, în șirele căreia s'a putut vedea — și p. ortodox Zamora, însoțit de mai mulți fruntași ai ortodoxiei locale.

Foița „Unirii”

Din „Cartea Albă” a Vaticanului

Conflictul dintre Anglia și Sf. Scaun al Romei pe chestiunea malteză, continuă a fi obiectul unor vii discuții în lumea politică internațională și mai ales în marile centre ale catolicismului. Importanța lui deosebită, subliniată — cum se știe — și de Sf. Părinte în ultima sa alocuție consistorială, nu poate scăpa nimănui și astfel socotim a fi potrivit să reținem și noi o parte din raportul Monseniorului ROBINSON, care din incredințarea Papei și cu învoarea guvernului britanic, a făcut în această chestiune o minuțioasă anchetă, care a servit temeiului la măsurile luate în cauză din partea Sf. Scaun.

Raportul acesta face parte din „Cartea Albă” publicată în această chestiune de Vatican, în care se evidențiază, în temeiul de documente indiscutabile, că „furtuna din Malta nu a putut fi provocată — cum spune Sf. Părinte — nici de Sf. Scaun, nici de episcopatul malteț”, ci siugur și exclusiv de atitudinea necorectă și puțină onorabilă a lordului Strickland, președintele consiliului de miniștri din Malta și șeful partidului constituțional de acolo. Acesta, prin discursuri agresive, prin demonstrații anticlericale, prin primirea ostentativă ce-a făcut câtorva episcopi protestanți — cari n'aveau ce căuta în această insulă eminentă catolică —, și prin campania lui sistematică contra religiei catolice, a tulburat adânc viața pașnicului popor malteț, italian în marea lui majoritate.

Iată cum se expune geneza acestor turburări în raportul amintit mai sus al Monseniorului Robinson, Nunțiu Apostolic al Australiei:

Numeroasele incidente, cari în trecutul apropiat au fost cauza de tulburare pentru pacea religioasă și civilă a pașnicului popor

malteț, sunt rezultatul natural și inevitabil al alegerilor cari au avut loc în August 1927, când era la putere Lordul Strickland, în calitate de prim-ministru...

Ar fi prea lung și prea dureros să cităm seria întreagă de lovituri, câte odată subtile și delicate, altă dată sălbătice și brutale, pe cari Strickland, după ce a fost ales prim-ministru, le-a îndreptat contra celor mai sacre instituțiuni din Malta, necrușând nici pe venerații episcopi diecesani ai țării și neezitând să invecțiveze chiar religia înșasi.

Această nefastă campanie a devenit față mai acută în Iulie 1928, cu ocazia unei demonstrații publice anticlericale, organizată de Strickland. Se poate spune, că ea a atins punctul culminant în Ianuarie 1929, când, în ciuda autorităților bisericești competente, a refuzat să permită plecarea din Malta părintelui Guido Micaleff, conventual.

În urma amestecului său fără rost în exercițiul jurisdicțiunii eclesiastice, Strickland a fost amenințat de a fi controlat de parlamentul malteț și a reușit să scape de o înfrângere, propunând ca un vizitator apostolic să fie chemat pentru o anchetă asupra tuturor divergențelor ce se referă la relațiunile dintre biserică și statul din Malta. De abia a acceptat Sfântul Scaun cererea lui Strickland, el s'a și gândit să utilizeze misiunea delegatului în așa mod, încât să avantajeze planurile sale politice și, în acest scop, prezintă parlamentului la 6 Martie un „Act pentru

a conferi anumite puteri delegatului apostolic spre a ancheta cu privire la anumite lucruri din Malta”.

Strickland a voit cu această lege, pe o parte, să demonstreze Maltezilor că a fost inspirat de respect față de delegat, conferindu-i dreptul de a lua jurământ dela alte persoane, pe cari ar voi să le audieze ca martori etc., pentru a-i putea ușura mai mult sarcinile pe de altă parte avea scopul de a fi autorizat să deschidă un fel de proces public, în care primul-ministru ar fi luat rolul de procuror și, deodată, și pe acela de judecător pentru cari ar fi fost citați.

La sosirea mea în Malta (3 Aprilie) am primit un exemplar al acestei legi, împreună cu o comunicare din partea lordului Strickland, în care se spunea că pot să fac o asemenea anchetă publică în așa fel, ca prestigiul Sfântului Scaun să fie enorm mărit și succesul misiunii delegatului asigurat.

În ziua următoare (4 Aprilie) am informez pe lordul Strickland, de față fiind toți miniștrii, că nu consider actul (legea) menționat, necesar, nici oportun și ori ar deveni legiferat ori nu (fusese numai aprobat de Adunarea deputaților, nu însă și de Senat), eu nu înțelege să fac uz de el. Am mai accentuat că acest act este bazat pe o concepție cu totul inadmisibilă pentru oficiul delegatului apostolic...

Politica lui Strickland este cu atât mai periculoasă cu cât scopurile sale anticlericale

Inregistrăm cu multă bucurie acest nou an de viață al AGRU-lui și dorim că ele să producă, cât mai bogate și mai reușite, în toate părțile provinciei noastre bisericesti.

Alte considerente

În chestiunea postului, care nu trebuie lăsată s'adoarmă

Simțim cu toții, că între ceace învățăm la școală și în biserică: „Să ții posturile, cari cum îți poruncește biserică” și între observarea reală a acestei porunci din partea credincioșilor, timpul a deschis o prea izbitoare distanță și că între starea de drept a literii canoanelor și între starea de fapt a vieții reale s'a produs un prea vădit desacord, ca să mai poată fi trecut cu vederea.

Ne întrebăm: Capabili sunt fiii bisericii noastre să țină postul conform poruncii bisericesti?

Se poate, că vor fi ținuturi unde el va fi observat, poate în toată asprimea lui, dar cred că nu greșesc, când afirm că, peste tot, poporul nu-l mai observă așa cum se cere. Aceasta nu pentru că n'ar vrea, ci pentru că, în toată bunăvoința, nu poate să-l mai observe. Sau adus probe concludente.

Să răspundem cu toată sinceritatea la întrebarea: Capabili sunt oare plugarii noștri să muncească, din zorii dimineții până în noapte, istovitoare muncă a câmpului ce reclamă eforturi fizice permanente și peste puteri, numai în îngăduitele mâncări de post: fasole, cartofi, varză acră, pâine și mămăligă? Ce să mai spunem, dacă se mai întâmplă și aceea că unul nostru să aibă și o muiere, căreia gâdul să-i fie o sarcină grea și în dulce? Pentru astfel de muiere postul e chiar binevenit. S'a scăpat de gătit, la furca în brâu și pleacă liniștit la cumătra în povești, căci mâncarea-i potdeauna gata și pe masă. Și când îi vine bărbatul dela lucru și băieții dela școală, de fapt, găsesc sub fața de masă varza acră, fasolea sleită pe blid de câteva zile, pâinea și mămăliga. Urmează potcă și ceartă, iar re-

zultatul: bărbatul pleacă la cărciumă, să-și amortească acolo cu beutura osteneala din oase și să-și înșele stomacul măcar cu ceva beutura. Am observat, că în postul Paștilor cărciuma își recrutează cea mai asiduă clientelă tocmai dintre plugarii noștri cari postesc postul cel aspru. Dar poate avea un astfel de post roade spirituale?

Sunt apoi și alții, și aceștia cred că-s majoritatea credincioșilor noștri, cari, văzându-se în imposibilitate de a posti cum se cere, rezolvă practic, și poate fără prea multă muștrare de conștiință, problema postului: mănă și ouă și lapte, precum și derivatele lui, rar de tot carne. — Așa țărani noștri.

Dar intelectualii? Toată lumea știe cum postesc aceștia. Risc să afirm aici, că, după modesta mea părere, postul aspru, așa cum îl propune și astăzi biserică, e una din cauzele cari contribuie în o măsură oarecare la înstrăinarea sufletului omului modern de biserică. Mentalitatea acestuia e izbită de faptul, că biserică cere un lucru imposibil pentru el; el constată o prăpastie între doctrină și viață și răceala sufletului acestuia se resfrânge involuntar și asupra celorlalte datorințe urgentate de biserică.

Prin urmare aici trebuie să facem ceva. Viața ne-a luat pe dinainte. Inițiativa dela noi trebuie să pornească. A aștepta o colaborare înțelegătoare din partea bisericii surori, înțepinită în imobilitatea canoanelor de acum una mie și mai bine de ani, înseamnă a amâna soluțiunea problemei sine die. Or, aceasta numai în pagubă o facem. Propunerea părintelui prof. D. Neda merită toată atențiunea. Procedând cu prudența cuvenită nu putem decât câștiga.

Sunt, însă, și alte considerente, de alt ordin, cari militează pentru „îndulcirea” actualului post aspru.

Postul l-a recomandat călduros Domnul Hristos. Și sufletele alese, cari îl caută pe Domnul cu dinadinsul simt instinctiv necesitatea lui, ele îl înțeleg și-l acceptă de bunăvoie și cu plăcere, ca un foarte eficace mijloc

pe lângă rugăciune, în nizuința lor de a se stabili totuș unele norme în privința postului și atunci au venit părinții bisericii Orientului și au legiferat în materie de post, fixând normele, ce le avem și azi. Să nu uităm, însă, că legiferarea aceasta s'a făcut în acel Orient, care e leagănul atâtor religii și care — în totală opoziție cu spiritul așa de pronunțat realist, practic și utilitarist al civilizației europene, inspirată de interesele materiale ale vieții imediate — caută cu pasiune să pătrundă și să adâncească, prin izolare contemplativă și prin minunate acte de aschetism și de înfrânare, eternele și neliniștitoare probleme ale existenței omenești. Postul și ajunul aspru sunt deci o parte integrantă a acestui Orient contemplativ, unde natura darnică hrănește din belșug densa populație, fără prea multă muncă.

În afară de aceste considerațiuni, așa zice cu caracter geografic, putem însă invoca și altele, cu caracter istoric.

Epoca lătirii creștinismului și a organizării bisericii coincide cu epoca, în care vastul imperiu roman începe să se clatine sub loviturile necurmute ale barbarilor dela hotare. Provinciile cad, una după alta, în mâinile cumpliciilor jefuitori. Epoca tulbure, vremurile de grea cumpănă și timpurile cumplite fac pe oameni aspri la fapte, aspri la suflet și aspri la moravuri. Oscilațiunile sufletului omenesc ating extremele. Oamenii sunt mari în patimi și mari în păcate, dar sunt mari și în virtuți și în acte de pocăință. Pocăința publică, cu cele mai grele canoane, era un lucru de toate zilele, dela țaran până la împărat. E cunoscută, pocăința publică a lui Theodosiu cel mare, făcută înaintea sf.-lui Ambroziu în portalul catedralei din Milan pentru măcelul dela Tesalonica, precum și aspra pocăință a lui Henric al IV-lea înaintea lui Gregoriu al VII-lea, la Canossa.

Mira-ne-vom deci, dacă postul nostru așa de aspru poartă pecetea unor vremi aspre și crunte, demult apuse și așa de puțin înțelese de spiritul veacului nostru?

Și să nu uităm, în fine, nici împrejurarea că biserică creștină s'a ridicat și organizat pe ruinele păgânismului. Toate sufletele simțitoare, ce nu-și putură găsi mult căutata liniște sufletească în legendele politeismului muribund, nici în doctrinele școlilor filosofice și nici în credințele și practicele misticismului Orientului, îmbrățișară cu ardoare adevărul mântuitor al creștinismului. Pustiurile s'au umplut de eremiți, cari în arzătoarea lor sete de perfecțiune sufletească, urmau poruncile și sfaturile evanghelice în grad eroic. Aschetismul a atins înălțimi, spre cari astăzi privim cu un fior sfânt. A fost, desigur, o concepție de viață și aceasta, pe care veacul nostru o respectă și o admiră, dar n'o mai poate concepe așa, necum s'o imite.

Cine se va mira, deci, dacă toate legiurile acestei epoci sunt așa de aspre, ca și timpurile cari le-au dat naștere?

Pe lângă argumentele aduse până acum în discuție, iată deci câteva considerente noi, de alt ordin, pentru ușurarea asprului nostru post oriental.

Biserică, instituție divină, își are principiile sale eterne și imuabile, ca tot atâtea stele fixe pe cerul omenirii, dar ea mai e și un organism viu, așezat de divinul ei Intemeietor în cursul istoriei, ca, trăind alături de omenire în cursul veacurilor, să o îndrume mereu spre eternele adevăruri spirituale. Ori-cum, fiecare epocă își are timbrul ei specific, nota ei caracteristică și mentalitatea ei aparte, biserică, înțeleaptă conducătoare sufletească, se va pleca cu grije, căutând să înțeleagă sufletul veacului în care trăiește, adaptându-se

nu sunt cunoscute de majoritatea partizanilor săi, cari, cum s'a spus, nu gândesc și nu pot să gândească cu capul lor, ci cu acela al lui Strickland și cu ideile ziarelor sale. De altfel, Strickland caută cu dibăcie să împrăștie toate bănuelile de antagonism contra bisericii și-și ascunde atitudinea față de ea, spunând că pornește contra clerului în interesul religiei și al bisericii: dându-și aerul că protejează pe catolicii din Malta contra intrigilor și imixțiunilor nepermise ale eclesiasticilor din afară; un pretext care se aseamănă îndestul cu aserțiunile lui Luther în timpul așazisei reforme.

Nu este exagerat să spunem, că Malta este supusă în prezent unul regim de teroare și de despotism inchișitorial, unde opoziția este desarmată și ziarelor sale li-s'a pus căluș. Curțile sunt amenințate; justiția suspedită; constituția în pericol; țara în fierbere; biserică și religia atacate pe față.

Din nefericire, politica anticlericală a lui Strickland n'a fost combătută la timp. În modul acesta s'a creat o situație grea, care cere mult timp și multă răbdare pentru a o descurca. Între timp poporul din Malta, oricari ar fi ideile sale naționale, este în realitate un singur suflet și o singură inimă în tot ce atinge credința sa catolică și devoțiunea sa pentru Sfântul Scaun. De aceea, dacă s'ar putea convinge, că actuala purtare a guvernului lui Strickland și a partidului său este dăunătoare adevăratelor interese ale bisericii și ale

religiunii, el fără îndoială, cel puțin până la un punct, nu s'ar preta să-l mai ajute la noile alegeri.

Mai departe se spune în acest raport, că ar fi necesară o dovadă de desaprobară pentru a convinge pe Maltezi, că Strickland nu este *persona grata* a Vaticanului și se sugerează să se facă un demers pe cale diplomatică pe lângă guvernul britanic, ca acesta să afle că lordul Strickland pune în primejdie cele mai bune tradițiuni și mai mari interese ale imperiului, căci, cu a sa campanie anti-clericală și antimalteză, a provocat adâncă nemulțumire și turburări, cari pot degenera repede într'o adevărată ostilitate și răzvrătire; că, încercând să fie vie ura de clasă în insulă, va ajunge la demoralizarea și exasperarea țărânilor; că, prin înfruntarea autorităților bisericesti, îi va învăța să înfrunte și autoritățile civile și că o asemenea politică distrugătoare a și nimicim liniștea și pacea bisericii, ca și a poporului.

Dacă aceste adevăruri, atât de simple, ar fi expuse noului ministru al coloniilor din Londra, el va înțelege ușor răul, pe care Strickland îl pricinuește prestigiului și popularității Angliei în Malta, și pentru acest motiv, dacă nu și pentru altele, el ar putea declina orice răspundere pentru politica armată de Strickland, fie constrângându-l să o modifice, fie, dacă nu se poate aceasta, să găsească un mod spre a-l elimina, în liniște, de pe arena politică a Maltei.

vremilor și mlădiindu-și mijloacele ce-i stau la dispoziție tocmai în vederea atingerii veșnicilor idealuri ce urmărește.

Pomul își primenește mereu frunzele vechi, cu altele noi și pline de viață, tocmai în vederea regenerării trunchiului ce rămâne.
Preotul Ion Rinea.

O tristă și dureroasă amintire. Am anunțat deja, că justiția a redat parohiei noastre din *Sâniacobul de Mureș* biserica luată cu puterea din partea „fraților” ortodocși de acolo și înregistrăm acum, că la 12 Iulie c. această sentință a fost executată, deschizându-se iar Sionul unit din această comună, pe care agenții proselitismului neodihnit au socotit că o pot trece, definitiv, în șirul celor ce nu mai recunosc „pecețile sfinte Unirii”.

Reașezați fiind în drepturile noastre — pe cari nu vom lăsa să ni-le mai știrbească nimeni, nici chiar ceice cred că pot împiedeca cu intervenții, făcute la locul cel mai înalt, executarea sentințelor judecătorești —, socotim a fi datori să înviem aici câteva momente din opera de adevărat vandalism la care s'au dat, în primăvara acestui an, tulburătorii păcii confessionale din împărăția panortodoxă a Preasfințitului Ivan dela Cluj.

După informațiile ce deținem dela fața locului, mijloacele au fost și aici cele cunoscute de pe aiurea. Biserica noastră din Sâniacob avea pela credincioșii noștri de acolo la vre-o 30.000 Lei dați împrumut, după cum se obișnuște în toate părțile. De altă parte, împrumutarea definitivă nu se făcuse încă și lucrul acesta a crezut că-l poate exploata preotul ortodox de acolo (un anumit Iulian Macaveiu), spunând oamenilor că împrumutarea definitivă nu vor avea decât ceice vor trece la religia statului, cărora li-se vor ierta apoi și toate datoriile față de biserica unită, a cărei proprietate întreagă va reveni, în caz de trecere, cultului ortodox dominant. Amăgiți de aceste promisiuni și ademeniri mincinoase, cei mai mulți dintre credincioșii bărbați (femeile nu) ai bisericii noastre din Sâniacob și-au anunțat trecerea la ortodoxie și într-o Sâmbătă seara, la 22 Februarie c. au intrat cu puterea (spargând lăcatul) în biserica noastră, au oficiat cu 3 preoți (Macaveiu, Onițiu și Chirilă) Inseratul, pentruca după terminarea acestuia să se declare stăpâni pe biserica și tot ce cuprinde. Au ridicat deci tot ce-au găsit în ea (odăjdii, prapori, lumini, vase și chiar sf. cuminecătură) și, după ce au încunjurat biserica de 3 ori și i-au pus un nou lăcat (pe acela al ortodoxiei), le-au trecut la biserica ortodoxă...

Curat ca'n vremile barbare, când legile puteau fi călcate n picioare fără nici o sancțiune și nimic nu putea opri pe cel „mai tare” să-și facă singur dreptate! Este o pagină din cele mai rușinoase din opera de învrăjpire confesională a celor, rușinați acum de hotărârea forurilor de judecată, vor trebui să-nțeleagă în sfârșit, ca țara aceasta tot nu este: „un sat fără câini”.

O nouă cronică privind pe Ștefan cel mare. Dintr'o comunicare făcută de N. Iorga la Cursurile de vară dela Văleni, știm că prof. polon *Olger Burcha* a descoperit, decurând, într'un muzeu din München o nouă cronică privind timpul lui Ștefan cel mare, în limba germană. Ea datează de pela 1495—1504 și este o traducere de pe o cronică românească, ori mai curând slavonească, scrisă probabil în Muntenia. Ștefan cel mare e prezentat în ea destul de nefavorabil, dar se întregesc prin ea multe din cunoștințele ce ni-s'au păstrat privitor la acel timp în cronicile de Putna și Bistrița, editate de Hașdeu, respectiv I. Bogdan.

Două ecouri

— La chestiile ridicate în legătură cu pensiile preoțești —

I

Subsemnatul sânt unul dintre inițiatorii mișcărilor preoțești pentru ameliorarea situației văduvelor și orfanilor de preot. Pot spune, deci, că am salutat cu adevărată bucurie întruparea ideii prin înființarea societății: „Familiiile preoților decedați” din Șimleul Silvaniei. Și am făcut-o, pentrucă aveam convingerea, că, preoțimea — nefiind momentan altă ieșire și fiind de acord în principiu — va îmbrățișa cu toată căldura acest început.

Nu s'a întâmplat întocmai. Nu cunosc exact numărul preoților înscriși la acest fond. Cred însă, că nu trece peste 10% a preoților de mir din provincia noastră mitropolitană. Ceilalți unde sunt?... Să crezi că aceștia n'ar fi avizați?... Nu! Dovadă „Apelul” părintelui *Gavril Pop* din Nr. 28 al „Unirii”, care m'a și îndemnat să scriu aceste rânduri.

Ce intenționează acest „Apel”? Injghebararea unui grup de preoți — pe cuvânt de onoare — cu scopul unui ajutor momentan pentru preotesele ramase văduve. Dovadă că și cele 90% se frământă. Deci necesitatea există pentru toți. Mă întreb însă: Are oare rost, are viabilitate în felul în care se pune?... În loc de-a forma — dacă altă posibilitate nu se găsește — o unică societate puternică, viabilă să se facă fărimitări, mici grupulețe?

Nu e absolut fără rost. Nu vreau să intru în amănunte, pentru a evidenția multiple motive, pentru cari preoțimea nu îmbrățișează cu destulă căldură aceste mișcări — deși este atât de convinsă de necesitatea lor —, pentrucă ar fi, cred, tot atâtea constatări foarte dureroase pentru tagma noastră. Un necunoscător însă n'ar putea înțelege: de ce atâtea grupări, când s'ar pretinde o singură acțiune, puternică și sigură în ajungerea scopului*).

În legătură cu societatea „Familiiile preoților decedați” s'a înființat și un fond de ajutorare momentană. Și-a și dovedit existența și viabilitatea, cu primul ajutor dat văduvei Terezia Groza în sumă 60,000 Lei, precum s'a văzut din cuvintele de mulțumire, pline de căldură, pe cari le adresase societății văd. preoteasă prin ziarul nostru „Unirea”. Sunt informat, că societatea — în acest an — imparte deja și pensuni preoteselor și orfanilor în drept. Nu cunosc încă aceste sume, dar cred că societatea va face o dare de seamă, din care toată lumea să se poată convinge amănunțit despre activitate pe care o desvoaltă. La tot cazul e ceva viabil, o realitate, care ne bucură.

Și atunci n'ar fi oare mai corect, ca — până se va face ceva obligator pentru toată preoțimea — să ne grupăm cât mai mulți în jurul acestei societăți? Ori vom ajunge mai repede la țintă prin diferite grupulețe regionale? E mai mare ambiția, decât necesitatea? Ar fi o dovadă de neseriozitate.

În dieceza Gherlei, unde, poate, a fost mai mare necesitatea, preoțimea plătește — din anul trecut începând — sume foarte mari, până la 13—14.000 Lei anual, în fondul de pensii diecezan. În criza grea de azi însă nu știu până când se vor putea suporta aceste contribuții. Preoțimea simte din greu ispășirea păcatului din trecut. Și e sigur, că cotizația va trebui redusă, deși — fără 'ndoială — ar fi necesară. Și atunci, gândindu-mă serios că

* O astfel de societate de ajutorare a văduvelor preotese s'a mai înființat și în tractul Secului, dieceza Gherlei.

ce-ar fi de făcut, nu văd, decât o singură ieșire: *incadrarea preoțimei în fondul general de pensii al statului*. Nu e numai părerea mea, ci a cel puțin 90% din preoțime. Să se facă deci tot posibilul pentru satisfacerea acestei dorințe.**)

Iar până atunci, decât fărimitări și mici grupulețe, mai bine să ne grupăm în jurul celei ce si-a dovedit viabilitatea: „Familiiile preoților decedați”, făcând-o cât mai puternică, în stare de-a împărți ajutoare cât mai mari.

Aurel Ghilea
preot Săuca

II

În numărul 23 al „Unirii” d. A. C. Albinus scrie un articol „Fonduri și Fondatori” — care ar merita să fie pentru întreg clerul un al doilea „Tatăl nostru” —, spunând de încheiere următoarele: „Supun aceste probleme ardente și actuale discuțiilor fraților a celor ce au de spus un cuvânt în chestiune”.

Că într'adevăr cea mai ardentă și actuală problemă este cea a aranjării cuviincioase a pensiilor preoțești, inclusiv a văduvelor preotese, nu mai încapă nici o 'ndoială, și dacă până azi nu a răsunat vre-un ecou direct la acele probleme ale distinsului colaborator al „Unirii”, să nu se creadă că s'ar afla între preoții interesați vre-o persoană, care nu ar aproba cu tot sufletul cele propuse în p. 1, cari merită să fie și aci reproduse din nou. În schimbul serviciilor nepretuite, pe cari le aduce biserica, să primim toate avantajii imbiate de stat inclusiv pensiile. Să nu facem chestie de prestigiu, când e vorba de nevoi pe cari deocamdată nu le putem alina în alt chip. Să nu vedem primejdie acolo unde nu este. Iar încât privește fondurile de pensii diecezane, pe cari poate ar trebui să le vădăm la visteria țării, sunt sigur că preoțimea noastră, cu a cincia parte din jertfa pe care o aduce azi, în curs de câțiva ani va putea aduna sume înzecite, cari vor alcătui fondul de rezistență pentru eventualele vremi grele din viitor”.

Despre noi preoții din via Domnului — pe cari singur ne privește deadreptul — ținem se știe, că consimțim și aprobăm toate cele propuse de d. A. C. Albinus. De altcum însuși Ven. Ordinariat arhidiecezan recunoaște într'un Circular recent, că situația pensionarilor încă „departe de ceace am putea numi o situație măcar relativ mulțumitoare”. Tot în acest sens s'a declarat și directorul „Unirii” în articolul „Prea mergem încet”, din Nr. 27 al acestei foi, spunând că timpul este să nu mai întârziem tratativele cu guvernul, „pentru a vedea în ce condiții s'ar putea ajunge la o înțelegere globală acceptabilă a clerului nostru în cele drele solicitate de cei 40 preoți sătmăreni”.

** Dacă sunt și preoți de altă părere — și parec sunt — ar trebui să și-o spună și aceștia, deschis și pe față pentru a se putea cântări și argumentele lor și spre ce se putea vedea, dacă în adevăr este, ori nu, ducător la scindă gândul trecerii preoțimei la fondul de pensii al statului. E vorba aici de formarea unei opinii publice, astfel nu se poate admite ca ceice simt altfel să retransizeze pur și simplu în dosul eventualei convingeri că Preasfințitii arhieriei nu vor permite un aranjament esențial diferit de cel ce a fost până acum. Aici găsește perfectă aplicare cuvântul: Qui tacet, consentire videtur.

*** Această numai pentru cazul, când, după o neînțelegere și serioasă cumpănire, s'ar vedea că nu se poate ajunge pe altă cale la rezultate mulțumitoare.

ar directorul „Păstorului sufletesc“ în nr. 13-14 în articolul: „Pensiile preoților“ încă declară: „Așa cum stăm, nu mai merge. După dreptul canonic biserica e datoare să se înfrigească de susținerea slujitorilor ei, pentru cazul de invaliditate“, și propune în 6 puncte soluții acceptabile, pentru aranjarea cuviințoasă a pensionării preoților, ajunși în situația de a nu mai putea servi.

Chiar și după dreptul canonic se cere ca să se dea o urgentă hotărâre din partea mai multor bisericești, pentru că barem în ultimele zile ale vieții să scape preoții, după o muncă înstită preoțească de 40-50 ani, ori mai bine, de pensiile cu adevărat derizorii de câte 1000-2000 lei, și să se împărtaşască de pensii cuviințoase barem pe câtă întregire au avut dela tată în momentul pensionării.

Dacă un învățător la 40 ani de serviciu primește 8000-9000 lei lunar pensiuine, apoi un preot cu 50 ani de serviciu să nu poată avea măcar atâta pensiuine cât un învățător?

Să se afle deci cât mai curând un modus vivendi și pentru preoții ajunși la pensiuine, și așa cum e, nu mai merge.

Vasile Suci

paroh și protopop onorar în
Căpușul de Cămpie

Colaborarea bisericii

Dușmanii creștinismului și ai bisericii se crutează de obicei dintre aceia cari nu și-au dat silința să înțeleagă nici religia creștină, nici rostul bisericii.

Pornind dela constatarea, că „împărăția lui Hristos“, după însăși mărturisirea Lui, „nu este din lumea aceasta“, ei tăgăduesc cu ușurință orice legătură dintre misiunea transcendentă a religiei creștine, și realitatea vieții de toate zilele. Dacă biserica lucrează numai pentru mântuirea sufletelor, pentru împărăția în cealaltă lume, să o recunoască și să o originească aceia cari cred în nemurirea sufletului, în viața veșnică — spun ei. În lume, să adaugă aceiași luptători ai „umanității“, drept de existență și de protecție numai instituțiile cari au ținte de atins aici pe pământ, pentru binele și fericirea reală de aici, și pentru o himeră de dincolo de moarte.

Acești gânditori superficiali nu-și dau seama de acest adevăr atât de simplu: Biserica luptând pentru mântuirea sufletelor, îmbrățește sufletul omenesc tocmai cu acele virtuți și virtuți, de cari au oamenii cea mai mare nevoie și pentru viața de toate zilele, pentru realitatea existenței.

Insușirile și virtuțile necesare la câștigarea vieții veșnice nu rămân oarbe și neactive pe pământ, pentru a înflori numai după moarte, ci înfloresc și rodesc încă aici în lume. Nici ele se pot numi virtuți, dacă rămân numai în stare de potență spirituală și nu se manifestează în viața. Transcendentalul și realul, în materie de viață, nu se exclud, ci se îmbrățișează intim. Principiile, adevărurile credinței au rădăcinile în viața transcendentă, dar activitatea pornită din viață și roadele lor rămân pământului.

Când biserica lucrează pentru împărăția lui Dumnezeu, ea lucrează la însăși punerea în viață a meliorării unei vieți sănătoase a împărățiilor noastre. Cetățeanul bun pentru ceriu, va fi în viața noastră și cel mai bun cetățean al împărăției noastre.

Nu lucrăm pentru „utopii“. Cei cari nu cred în adevărul creștin, n'au să considere că aportul pe care-l aduc creștinii buni ca cetățeni în viața de toate zilele.

La consolidarea României mari, la susținerea și biruirea grelei crize economice prin care trecem azi și care va mai ține, biserica are cea mai puternică contribuție, crescând

și educând cetățeni plini de virtuțile creștine. Aceștia vor fi cei mai înțelegători, cei mai tari, cei mai răbdători, cei mai optimiști în biruirea greutăților actuale.

În intențiunile mari și gândurile sănătoase de cari a dat dovadă M. S. Regele Carol al II-lea, îndată ce și-a luat moștenirea în primire, de a reface armonia sufletească și a restabili o pace națională în viața publică, cine poate să-l dea o mai bună mână de ajutor decât biserica? Ea propovăduiește dragostea, pacea, iertarea, bunavoire dintre oameni, iubirea de aproapele. Buruiiana urii și desbinării între frați, ce a crescut viguroasă sub protecția învrăjbitelor lupte dintre partide, cine o poate să plivă cu mai multă nădejde de a-i smulge rădăcinile, decât propovăduirea și pilda bisericii?

Regele a făcut apel la forțele nației și la cumințenia ei pentru o solidaritate națională. Cine, dacă nu biserica e datoare să lucreze pentru realizarea înaltului gând? Și care biserica se va mai putea numi națională, dacă nu va lupta pentru cea mai esențială datorie națională din zilele noastre?

I. Agârbiceanu

Căderea florilor de crin...

Căderea florilor de crin
Cu candide petale,
Imi-umple sufletu-mi de amar
Și inima de jale.

Căci, dacă'ncepe-a bate vânt,
Le vezi cum cad într'una,
Cum se așează la pământ
Tot una câte una.

Cu-al lor parfum, cu vraja lor
Atât de răpitoare,
Ah! iată-le cât de ușor
Acuma pier în soare!..

... Și câte flori, în țara mea,
De suflete curate,
La fel, de-al patimilor vânt,
Sunt aspru spulberate?!

Căți îngerași, senini, sglobii,
Voioși, plini de ardoare,
Vor pierde și ei, rând pe rând,
A inimii candoare!

De-aceea, când privesc căzând
A crinilor petale,
Se umple sufletu-mi de amar
Și inima de jale.

P. Mihai Demeter
franciscan

Săbăoani, 6 Iulie 1930.

Fete bisericești

Scrișul dlui *Nae Ionescu*, de câte ori numai s'a referit la chestii bisericești, ne-a dat totdeauna de gândit. Chiar și atunci, când credințele noastre au fost cu totul altele decât celea exprimate de dsa nu s'a putut să ne părăsiască părerea, că stăm în fața unui ortodox ce-și iubește mult biserica, și-i dorește sincer înflorirea, fiindcă crede cu tărie în viabilitatea ei.

„Dumineca“ numărului 1877 din 14 c. a „Cuvântului“, cu șirele-i amare și desolante, îndreptățește însă o revenire asupra părerii noastre de până-aci, cel puțin privitor la partea ei din urmă. Un om, care știe că slujitorii unui așezământ al spiritului, răzimat atât de mult pe autoritatea persuasivă a moralității, neumbrite de slăbiciuni omenești a purtătorilor săi de cuvânt, cum e biserica, sunt

judecați de lumea mare a credincioșilor așa, cum e fixată de d. Ionescu această deprimată judecată, zicem: un atare om anevoie poată să creadă, cel puțin, pentru o bună bucată de vreme, în puterea de viață a instituției de care vorbește.

Serie anume d. Ionescu, apropos de amenințările mitropolitului Nectarie al Bucovinei cu darea în judecată a bârfitorilor săi de breaslă gazetărească:

„Faptul interesant e că lumea în genere nu crede. Și anume pentru că Părintele Nectarie e popă“.

Adecă: s'a răspândit și are tendința să se răspândească din ce în ce mai mult impresia în public, că e destul să fi față bisericească, pentru a nu și-se mai acorda puțința de a fi sincer. „Popă“ înseamnă un om ascuns, contrafăcut, vorbind nu pentru a-și spune, ci pentru a-și ascunde gândul; urmărind pe căi întortoachiute, treburi cu totul personale, cunoscute numai lui, ocolind întotdeauna lupta pe față, dar nescăpând nici un prilej de a lovi pieziș. Pe drept sau pe nedrept, asta ar fi pentru marele public un „popă“.

Nu ne îndoim nici de sinceritatea, nici de exactitatea vorbirii dlui Ionescu. Popa Costică a lui Sadoveanu, Maica Melania a lui Beldiceanu și atâtea alte fețe bisericești și mănăstirești de ale lui T. Arghezi, Stănoiu și a altora (colecția lui Cernăianu, între altele), durere, ne sunt cunoscute. Și am compătimit totdeauna, creștineste și românește, marele public, osândit, fără vina lui, la înstrăinarea de visteriile de viață creștină superior spirituală, visterii străjuite și împărțite de slujitorii bisericii.

Noi, uniții, suntem obișnuiți cu altfel de păreri mirenești deapre preoți. Trecutul și prezentul bisericii noastre e carte deschisă. Lăsăm la o parte strânsa legătură sufletească dintre vlădicul mucenic Inochentie Micu și urmașii săi și intelectualii români, în luptele purtate cu vrăjmașii libertății și culturii noastre; trecem și peste respectul și dragostea de care s'au bucurat un Bunea, un Moldovanuț, un popa Lucaciu și atâția alți „popi“ și arătăm cu multă mângâiere înspre AGRUL înfripat acum, sub ochii noștri, din marele public mirenesc — elita acestui public —, strâns legat de conducerea bisericească, având deplină încredere în fețele bisericești din fruntea lor, fețe știute cinstite după vorbă, după port. Și semne sigure arată, că această stimă și iubire împrumutată între preoți și elementul laic, la noi va crește într'una.

Interesul neamului ar fi să se instăpânească, pretutindeni, aceleași raporturi între biserica învățătoare și cea ascultătoare. Că ortodoxia va fi, ori nu, în stare de așa ceva — nu se poate ști. În orice caz însă atitudinile și păreri de natura celei adoptate mai nou de d. Nae Ionescu, nu pot servi și promova acest gând.

Prof. Dumitru Neda

Pentru tipografia dela Bixad a părinților noștri baziliani de acolo s'au mai făcut următoarele contribuții: Ștefan Suci, subdirector de mine, Baia-mare și Emanoil Popa, preot Baia de Arieș, câte 1000 Lei; Laurențiu Sima, profesor Șimleul-Silvaniei și Ioan Hossu, protopop Milaș, câte 500 Lei; Ier. Manu, preot Băgau, și Io. Doboși, preot Gherța-mică, câte 200 Lei; V. Marcu, pr. Șilea, Io. Crișan, asesor cons. Blaj, I. Busoiu, pr. Obreja și Gh. Șinca, pr. Chilia, câte 100 Lei. Iar d. Dr. Silviu Voștinari a dăruit 15 lire italiene. — Mulțumind tuturor pentru aceste noi semne de dragoste și interes față de o cauză atât de însemnată, Mănăstirea dela Bixad ține să pună în vederea tuturor, că gândul se apropie de realizare.

Nouii Cardinali

Dupăcum am putut anunța încă înainte, Sfântul Părinte Papa Pius al XI-lea a creat în Consistorul secret ținut la 30 Iunie c. cinci Cardinali noi, și anume: pe *Mgr. Sebastian Leme da Silveira e Cintra*, mitropolit în Rio de Janeiro; *Mgr. Francisc Marchetti-Selvaggiani*, secretar al s. Congregații de Propaganda Fide; *Mgr. Carol Rossi*, asesor al s. Congregații consistoriale; *Mgr. Iuliu Serafini*, secretar al s. Congregații a Conciliului și *Achille Liénart*, episcop în Lille (Franța).

Urmând obiceiul din trecut, reținem și de astădată câteva momente din viața acestor noi principii ai bisericii Domnului.

1. **Cardinalul Sebastian Leme da Silveira e Cintra**, originar din Brazilia, s'a născut la 20 Ianuarie 1882. Studiile de teologie și le-a făcut în Roma, unde a primit și preoția. Intors în patrie, ajunge curând profesor de filosofie la Seminarul teologic și director al unei bune publicații periodice, iar la 1908 canonic al bisericii catedrale din San Paolo. La 1910 e numit vicar general și director al acțiunii catolice, iar peste un an fu ridicat la treapta de episcop și numit auxiliar al mitropolitului Cardinal din Rio de Janeiro. La 1916 e numit mitropolit de Olinda, pentruca în 1921 să fie dispus coadiutor cum „iure successionis” al Cardinalului Arcoverde din capitala Braziliei, cărui i-a urmat în scaun în Vinerea mare din acest an.

2. **Cardinalul Francisc Marchetti-Selvaggiani** s'a născut la Roma în 1871, unde și-a făcut și studiile teologice, ca alumn al Colegiului Capranica, la Universitatea Gregoriană. Preoțit la 1896, a intrat pe cariera diplomației papale, ca auditor în Washington și München, iar mai apoi, în cursul războiului, ca delegat al Sf. Scaun la conferința caritativă dela Berna. Numit apoi arhiepiscop titular de Seleucia, a fost Nunțiu apostolic în Venezuela, iar mai apoi la Viena, pentruca, începând cu anul 1923, să facă pe secretarul Congregației de Propaganda Fide, fiind mâna dreaptă a Cardinalului Van Rossum, prefectul acesteia.

3. **Cardinalul Carol Rossi**, din ordinul Carmelitanilor, e născut la Pisa în 1876. A fost preoțit la 1901 și, după diverse însărcinări importante în cadrele ordinului, la 1913 ajunge membru în Capitlul general al acestuia. După 7 ani, la 1910, e numit episcop de Volterra, iar la 1913 e numit asesor al s. Congregații consistoriale. În calitate de consultor al s. Congregații pentru Afacerile bisericesti extraordinare, a lucrat mult și bine și la perfectuarea acordului recent dintre Vatican și Italia.

4. **Cardinalul Iuliu Serafini** s'a născut la Bologna în 1867. După frumoase studii de filosofie și teologie făcute la Roma, s'a preoțit la 1890, ajungând profesor și mai apoi rector al Seminarului teologic din Orvieto. În 1901 trece la Roma ca rector al Seminarului Pius și ca profesor de filosofie la S. Apollinare. La 1907 e numit episcop de Pescia, continuând să rămână totuși la Roma, unde a îmbrăcat o serie întregă de slujbe din cele mai importante, între cari, desigur cea mai importantă, și aceea de secretar al s. Congregații a Conciliului, la care a fost numit în 1923.

5. **Cardinalul Achille Liénart**, de origine francez, s'a născut în Lille la 1884. Și-a făcut studiile în Lille și Paris, la S. Sulpice, unde a fost și preoțit la 1907. A trecut apoi pentru alte studii la Roma, unde a urmat la Institutul pontificiu biblic. De aici trece ca profesor de teologie la Cambrai, iar în 1914 intră ca preot în războiu, purtându-se atât de brav, încât ajunge decorat cu Legiunea

de onoare. După războiu face pe profesorul de teologie la Lille, unde, la 1928, ajunge primul episcop al noii dieceze, rupte din cea de Cambrai. Aici s'a dovedit un organizator și animator de întâiul rang, având un rol deosebit de important și în mișcarea socială regnicolară, cunoscută sub numele de „Acțiune catolică”.

Știri mărunte

Redacționale. Pentru abundență de alt material, continuarea „Foiței” din numărul ultim: „Pelerinagiul nostru la Roma” o vom da în numărul proximo.

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe p. *Ioan Oprinca* paroh la Hărtău, pe p. *Eugen Bărsan* adm. parohial la Cacova, pe p. *Ioan V. Coman* adm. parohial la Gâmbuț, pe p. *Nistor Gligor* adm. parohial la Roșia Montană, pe p. *Iuliu Muntean* adm. parohial la Băișoara, pe p. *Emil Damian* adm. parohial la Filpișul mic, pe p. *Gheorghe Nicolau* adm. parohial la Beica de jos, iar pe p. *Nicolae Hâncu* adm. parohial la Abuș.

— P. Ven. Ordinariat de Gherla a făcut din ședința consistorială dela 12 Iulie c. următoarele numiri: **Arhidiaconi onorari și asesori consistoriali** au fost numiți: p. *Iacob Marga* prot. Dej, p. *Alimpu Costea* prot. Ceheiu și p. *Aurel Dragoș* prot. Satu-mare. **Arhidiaconi onorari** au fost făcuți următorii: p. *Ioan Coste*, prot. Gherla, p. *Vasile Păcașiu*, prot. onorar Hotoan, p. *Ioan Anca*, prot. Baia-Sprie, p. *Mihail Pop*, prot. Cuceu, p. *Alexandru Breban*, prot. Baia-mare, și p. *Traian Trușășiu*, prot. Zălau. **Asesori consistoriali și protopopi actuali** au fost numiți următorii: p. *Pavel Salvan*, adm. prot. Sănmărgăhita, p. *Gavril Marțian*, adm. prot. Cășeu, p. *Emil Ostate*, adm. prot. Măierșiște, p. *Ilie Căldăuz*, adm. prot. Cehul Silvaniei, p. *Alexandru Achim*, adm. prot. Băsești, p. *Ioan Petringel*, adm. prot. Bistrița, p. *Augustin Bud*, adm. prot. Hășmaș, și p. *Alexandru Chezan*, adm. prot. Târgul-Lăpușului. **Asesori consistoriali și protopopi onorari** au fost făcuți următorii: p. *Dr. D. Manu*, profesor la Academia de teologie și p. *Gh. Fornă*, contabil diecesan Gherla. **Asesori consistoriali** au fost numiți următorii: p. *Dr. Al. Ciplea*, p. *Dr. Gh. Bob*, și p. *Dr. Gr. Strimbu*, profesori la Academia de teologie; apoi p. *Atanasu Maxim*, egumen la mănăstirea Bixad, p. *David Deac*, cassier la Adm. c. Gherla, p. *Ioan Doboși*, prot. Gherța-mică, p. *Domitrian Cupșa*, prot. Tășnad, p. *Ștefan Buzila* prot. onorar Poiana Ilvei, p. *Ambroziu Plaian*, prot. Surduc, p. *Demetriu Rus*, prot. Sănicoara, p. *Artemiu Anderco*, prot. Ieud, p. *Ștefan Popp*, prot. Apșa de jos, p. *Valentin Copos*, prot. Bobota și p. *Iosif Sângeorzan*, prot. Iclod. **Protopopi onorari** au fost făcuți următorii: p. *Caba Lazar*, paroh Șoimuș, p. *Ioan Chintăuan*, paroh Aluniș, p. *Augustin Plaian*, paroh Lac, p. *Gregoriu Murășan*, paroh Florești, p. *Nicolae Pop*, paroh Groși, p. *Simion P. Simion*, paroh Dobrocina, p. *Ioan Ciurdărean*, paroh Lușca, p. *Augustin Carșai*, paroh Petrești, p. *Ioan Vereș*, paroh Orman, p. *George Maior*, paroh Tămășești, p. *Eugen Dredean*, paroh Târșolț, p. *Ioan Andreica*, paroh Ulmeni, p. *Sigismund Lengyel*, paroh Baia-mare, p. *Aurel Bilțiu*, paroh Rus, p. *Dănilă Oltean*, paroh Măhal, p. *Ștefan Ilnișchi*, paroh Budești, p. *Ioan Pașca*, paroh Cățcău, p. *Gavril Berinde*, paroh Potău, p. *Teodor Oltean*, paroh Ardan, p. *Nicefor Buta*, paroh Lunca, p. *Ioan Belciug*, paroh Șintereag, p. *Teodor Brehariu*, paroh Cuzdrioara, p. *Iuliu Ceoceriu*, paroh Ilva-mare, p. *Grigoriu Ciuntereiu*, paroh Prislop, p. *Ioan Hotea*, paroh Turț, p. *Vasile Sabo*, paroh Ocna-Șugatag, p. *Tit Pop*, paroh Batarciu, p. *Ioan Butean*, paroh Zalnoc, p. *Pantilimon Zagrai*, paroh Bistrița-Bărgăului, p. *Ciril Dumbrava*, paroh Rușii-Munți, p. *Ilariu Gael*, paroh Craidorolț, p. *Emil Merușiu*, paroh Ciceu-Cristur, p. *Emil Sigartău*, paroh Agries, p. *Iosif Stan*, paroh Borșa, p. *Pompiliu Tămaș*, paroh Botiz, p. *Dariu Vlad*, paroh Sighet, p. *Vasile Pogăcieș*, paroh Tăuții de jos, p. *Emil Mureșan*, paroh Bârseul mare, p. *Gavril Rebreanu*, paroh Șomcutul mic, p. *Ioan Lobonțiu*, paroh Silvaș, p. *George Tohătan*, paroh Ilba, p. *Octavian Bulbuc*, paroh Mintiul român, p. *Ioan Lemenyi*, paroh Șirioara, p. *Augustin Caba*, paroh Somes-Guruslău, p. *Ioan Oltean*, paroh Cristelec, p. *Pompeiu Vlăduțiu*, paroh Fizeșul Gherlei, p. *Ioan Bârlea* prof. de religie Sighet, p. *Ioan Costin*, paroh Firiza, p. *George Anderco*, paroh Bixad, p. *Vasile Ciplea*, prof. de religie Sighet, p. *Virgil Șurani*, paroh Surdești, p. *Paul Fetti*, paroh Iadăra, p. *Vasile Câmpian*, paroh Măluțiu, p. *Atanasu Dorog*, paroh Tarna-mare, p. *Simion Pop*, paroh Rodna, par. *Alimpu Borog*,

prof. de religie Baia-mare, p. *Emanoil Pioraș*, prof. de religie Gherla, p. *Vasile Herman*, prof. de religie Satu-mare și p. *Gheorghe Pteancu*, prof. de religie Năsăud.

Serbări jubilarie în cinstea s. Emeric al Ungariei. În cursul lui August c. vor avea loc la Budapesta serbările princi-pale aranjate în cinstea sfântului Emeric — fiul primului rege maghiar sf. Ștefan —, de moartea căruia s'au împlinit anul acesta 900 ani. La 17 August se va inaugura, cu mare solemnitate și în prezenta unui delegat papal o statuie a sf. Emeric (Imre), patronul tinerimei catolice maghiare, iar în 20 August (sfințit sf. Ștefan) vor fi mari serbări populare în cinstea acestor încreștinători ai poporului maghiar. La serbările acestea, pregătite cu o grijă deosebită, au fost invitate toate țările catolice și vor participa la ele, desigur, foarte mulți și din concetățenii noștri maghiari.

Locale. Duminica viitoare a opta după Rusalii, va predica în catedrală p. *Ștefan Roșianu*, canonic mitropolitan.

— Duminica trecută s'a ținut *adunarea generală a Cooperativei „Ajutorul”*, sub prezidiul p. Ștefan Roșianu, membru al oficiului național de cooperatie din București. Cu toate greutățile curente pentru orice întreprindere comercială, Cooperativa „Ajutorul” se ține suprafață și dacă asigurările date de prezidiul Centrala dela București se preocupă foarte intens de promovarea gândului cooperativei și ieși din domeniul teoriei, va putea hălădui sperăm, tot mai bine. Consiliul a fost întreg cu dd. Dr. Iuliu Florian, Ioan Băgăian și Vasile Avram, iar în Consiliul de cenzori au fost aleși dd. Iuliu Maior, Iosif Bucur și Ioan Hentea.

— Sâmbăta trecută, în 19 Iulie c. s'a oficiat în catedrală un *parastas solemn* pentru odihna Regelui Ferdinand, dela moartea căruia s'au împlinit 3 ani, iar Marți, în 22 Iulie, ziua omărmăntă a M. Sale Reginei văduve Maria, s'a oficiat obișnuitul Te-Deum. La ambele servicii divine, pontificate de Mgr. Dr. Ambroziu Chețian, vicarul mitropoliei, au asistat toate autoritățile.

Dela școala minieră din Baia-mare. Pentru absolvenții cursului inferior de liceu care au împlinit vârsta de 17 ani se deschide, pe ziua de 15 August, concurs la școala minieră de Baia-mare, care pregătește măiestri minieri și metalurghi pentru minele și uzinele metalurgice. Cursul ține 3 ani și elevii buni pot avea în anul II și III burse de circa 2000 Lei pe an. La cererea pentru concurs trebuie alăturat următoarele documente: Extras de naștere, certificat de studiu, de naționalitate, de bună purtare și de sănătate, precum și o dovadă că nu sunt căsătoriți și, dacă sunt peste 21 ani, că sunt satisfăcut serviciul militar. Mai amintim, că elevii sunt obligați săptămânal la 3 zile practică pentru care vor primi plată zilnică și că taxele școlare nu sunt sub nici un titlu. Elevii sunt externi.

† **P. Iuliu Lobonțiu**, paroh și protopop onorar în Someșodorheiu (eparhia Gherla) s'a stins la 20 Iulie c. în anul 72 al vieții. A lăsat după sine 47 al preoției sale cinștite. Il deplâng numeroși rudenii — Odihnească în pace!

Aviz școlar. Școala de arte frumoase din Cămin (Str. Gh. Barițiu 5) anunță, că înscrierile se fac în zilele de 15-30 Septembrie, și anume personal. La secția pedagogică înscrierile se fac în baza diplomei de bacalaureat iar la cea artistică pe bază de talent. Taxele de înscriere sunt de 1000 Lei pentru secția pedagogică și de 2000 Lei pentru cea artistică. Durata învățământului la secția pedagogică e de 4 ani. Cursurile încep la 1 Octombrie. Pentru alte informații a se adresa Direcția Școlară.

RECLAMA
este sufletul comerțului

Telefonul „Unirii“

Dr. B. Cluj. Ultimul aranjament în chestia punerii aplicare a Concordatului se va face din partea episcopatului nostru într-o nouă conferință episcopicească, convocată, aici la Blaj, pentru ziua de 12 August c. Dacă atunci se pot pregăti cât mai bine toate chestiunile ce vor urma a fi puse în discuție.

T. Buceurești. Articolul dlui Alex. Hodoș din numărul dela 20 Iulie c. al ziarului „Universul“ — în care este titlul „Primejdia discordiei confessionale în Ardeal“, ocupă de anume „lovituri date bisericii ortodoxe“, — merită pare-că chiar apropo de cele ce scriem în numărul nostru de azi în legătură cu vandalismul ortodox dela Mureș. Din cele petrecute acolo se vede, odată mai mult, că „învrăjbirea sufletească“ și „discordia confessională“ din Ardeal continuă a fi un război al ortodoxiei, care, dacă a înțeles că sub actualul guvern nu poate s'o mai continue chiar pe coarda dela Sibiu și Poiana, nu încetează totuși de a se crede în drept să ne socotească numai credincioși și chiar cetățeni de rangul al doilea. Cât privește apoi faptul, că la Sibiu se găesc azi în fruntea treburilor publice (parlamentari, prefect, consilier agricol etc.) și o seamă de oameni bisericii noastre, înseamnă numai — cum am mai spus-o de altfel —, că organizația partidului dela putere rămăsese acolo cam în grija uniților noștri (ordocșii trend de mult în taberele ce n'au înțeles să stea 10 ani în opoziție), cari totuși au tot ascendențul politic asupra județului predominant ortodox, că altfel s'ar putea ca și parlamentarii să aparțină în majoritate bisericii noastre. Iar asta este un lucru atât de firesc și în același timp impropriu pentru orice concluzii de natură —, încât d. Hodoș ar putea găsi cu puțină înăvointă în trecutul politic al ultimilor 10 ani și îndant-ul invers, perfect similar, al situației actuale dela Sibiu, aici la noi în Târnava-mică, adică la Blaj, că ca „protestările violente ale episcopatului unit să amenințat (cum nu s'a mai întâmplat, zicem noi) cu o elamație în toată regula la Societatea Națiunilor“. Să ne agităm deci prea mult pentru acest fel de a prezenta lucrurile, fals și denaturat, ci să căutăm a ne valida pe toate terencele drepturile sfinte și inprescriptibile, cari nu pot fi făcute pendente dela bună voință îngăduitoare a niciunui apologet interesat al Sibiului.

M. Sibiu. Nu cunoaștem mai de aproape pe directorul liceului de fete al statului din Sighet, care n'a dat și anume pe motiv că ele „propagă venin și ură confessională“, dar ținem să-l felicităm din tot sufletul, pe necunoscute. Ceeace a făcut este un act de curaj, care-l onorează și care ar trebui să fie imitat — diferent de confesiunea ce-o au — de toți directorii, cari s'ar vreau ca sufletul tinerimei să fie infectat de mișcările ruinătoare ale proselitismului panortodox. Iar dacă dr. Ciuhandu crede că poate s'amenințe că se va răzuna, prin o cât mai susținută propagandă ortodoxă în țară, e bine s'o știe înainte, că mai sunt acolo alți oameni vrednici, de talia ostracizatului director al liceului de fete din Sighet. Și pe lângă ceice sunt azi, vor mai merge, în legătură cu noua episcopie, și alții.

D. Valea lungă. Primul volum din „Efimeridele“ dlui M. Theodorian-Carada a apărut încă luna trecută și se află în vânzare, la toate librăriile (deci și la cea seminarială dela noi), pentru prețul de 120 Lei. Privitor la celelalte volume nu vă putem da alte deslușiri, decât cele cuprinse în anunțul literar publicat, pe care-l cupășteți.

V. Aind. Confirmăm primirea sumei de 100 Lei, abonament pe jumătatea a doua a anului curent.

Oficiul parohial. Sânmărtinul de câmpie Am primit abonamentul pe o jumătate de an.

Oficiul parohial. Rebrisoara. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

N. Donești. Prin „U. P.“ am primit 100 Lei, abonament pe o jumătate de an.

Ș. Beiuș. Am primit abonamentul. Suma de 90 Lei am predat-o „U. P.“

S. Vlile Satu-mare. Am primit abonamentul pe jumătate de an.

A. Băsești. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Parohia gr. cat. Cristolț. Am primit abonamentul pe anul curent.

Dr. M. Hida. Am primit 200 Lei. Mulțumim pentru suprasolvire.

G. Buceurești. Am primit 300 Lei. Achitat până la 31 XII 1930.

C. Tg.-Mureș. Am primit 300 Lei. Achitat până la 31 XII 1930.

T. Șteiu. Prin „U. P.“ am primit abonamentul pe anul c.

Oficiul parohial. Dragu. Am primit abonamentul pe 1930.

B. Baia mare. Confirmăm primirea abonamentului pe 1930.

S. Beiuș-Șonouș. Suma de 90 Lei am plătit-o „U. P.“

P. Ceaca. Am primit 200 Lei, abonament pe 1928.

M. Pișcari. Am primit suma trimisă.

Arhidieceza gr.-catolică română de Alba-Iulia și Făgăraș

Nr. 4345—1930.

Concurs

La catedrele vacante dela școlile secundare gr.-cat. române din Blaj

Consistorul arhiepiscopesc gr.-cat. din Blaj publică prin acesta concurs pentru ocuparea alor 2 posturi de învățătoare la școala de aplicație pe lângă Școala normală gr.-cat. de fete din Blaj, cu termenul de 15 August 1930. Doritoarele de a ocupa aceste posturi vor avea să întrunească toate condițiile prevăzute la Art. 213 din Legea pentru învățământul primar și normal-primar din 1924 și să fie de religie gr.-catolică.

Cu același termen se publică, în conformitate cu art. 150 din Regulamentul personalului didactic al școlilor secundare, concurs pentru ocuparea catedrelor arătate mai jos, rămase vacante în urma numirilor cu titlul provizoriu, efectuate în Iulie 1930. Candidații și candidatele cari doresc să ocupe aceste catedre trebuie să împlinescă condițiile prevăzute pentru profesorii și maeștrii suplitori la Art. 61 din Legea învățământului secundar și să fie de religie gr.-cat. iar profesorii bărbați cel puțin clerici.

Nr. curent	Școala	Tipul școlii	Nr. de ordine al catedrei	C a t e d r a	Observațiuni
1	Liceul gr.-cat. de băieți	E	2	Religia gr.-cat.	
			4	Română-Latină	
			6	Română	
			10	Franceză	
			16	Drept — Filosofie	
			19	Șt Fizico-chimice — Matematică	
			20	Șt. Fizico-chimice — Matematică	
			23	Muzica	
2	Liceul gr.-cat. de fete	C	2	Română — Latină	
			4	Latină — Elină	
			10	Fizico-chimice	
			11	Științele naturale	
			13	Desemn — Caligrafie	
			14	Educația fizică	
			15	Lucru — Gospodărie.	
3	Școala normală gr.-cat. de învățători	C	2	Română	
			9	Matematică	Catedra se completează cu orele de Fizico-chimice
			11	Științele naturale	Se completează cu orele de Geografie
4	Școala normală gr.-cat. de fete	C	2	Română	Se completează cu orele de Istorie
			5	Franceză	
			9	Matematică — Contabilitate	Se completează cu orele de Fizico-chimice
			11	Științele naturale	Se completează cu orele de Geografie și Șt. agricole
			12	Muzică	

Cererile de numire, însoțite de toate actele justificative (calificație, numiri anterioare, certificate de serviciu și extras de naștere) se vor înainta, cel mai târziu până la 15 August, Consistorului arhiepiscopesc din Blaj.

Blaj, din ședința consistorială, ținută la 22 Iulie 1930.

(ss) Dr Vasile Suciu

Arhiepiscop și mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș

Nr. 3255—1930

Concurs

Pentru darea în întreprindere a construcțiilor Palatului Cultural din Blaj, precum și pentru demolarea alor două (2) case capitulare, pe terenul cărora se va construi Palatul Cultural, se va ține noua licitație publică, cu oferte închise în ziua de Luni 11 August 1930 la orele 3 d. a. în biroul Administrației centrale capitulare din Blaj.

Licităția se face pe serii de prețuri unitare.

Calotele de sarcini, planurile și piesele

contractului, necesare pentru întocmirea seriei de prețuri, se pot consulta, la susnumita Administrație centrală capitulară în zilele de oficiu orele 9—12 și 3—6, de unde se pot primi formularele necesare pentru oferte, cari formulare sunt obligatorii, precum și condițiunile speciale.

Pe ofertanți îi obligăm, ca, între aceleleași condițiuni, să dea preferință meseriașilor și lucrătorilor din Blaj.

Blaj, din ședința consistorială ținută în 22 Iulie 1930.

Dr. Vasile Suciu

Arhiepiscop și Mitropolit

1179 1—2

UNIREA

nu poate lipsi de pe biroul nici unui preot și intelectual al bisericii noastre

Editura „St. Unire” — Blaj

„SFANTA UNIRE” este o societate pe acțiuni, al cărei scop este de a contribui la îndrumarea vieții religioase, morale, culturale și sociale a poporului românesc, prin înlesnirea tipăririi și vânzării publicațiilor de cuprins religios, științific, literar și social redactate în spirit creștinesc, prin aranjarea de conferințe, cursuri și congrese, cum și prin tipărirea și vânzarea tablourilor religioase și morale. (Art. 2 din statute).

În cele următoare facem o dare de seamă despre cuprinsul cărților apărute până în momentul de față sub îngrijirea acestei societăți, cu scopul de a le răspândi cât mai mult în mijlocul publicului cititor și a câștiga cât mai mulți cumpărători, pentru a putea desvolta o activitate cât mai rodnică.

Au apărut până acum:

1. Istoria unui suflet. Viața sfintei Teresa de Pruncul Isus. Pagini 224. — Lei 100.

Cetirea acestei istorii a unui suflet de inger a încântat pe cei mai buni scriitori, și în cetitorii ei operează schimbări surprinzătoare. Mica Sfânta Teresa, cum o numesc toți cei ce sufer, este mângâierea sufletelor sbuciumate și chinuite de suferinți. Ea a promis că va petrece în cer făcând bine pe pământ, că va revărsa o ploaie de roze — o ploaie pe binefaceri —, peste sufletele îndurate. Și toți câți au cerut protecția ei au simțit mângâierile și ajutorul acestei sfinte. — Recomandăm cu căldură cetirea acestei cărți atât preoților cât și credincioșilor noștri.

2. Rezumat al istoriei bisericii. Evul vechiu (30—476). Traducere de preotul Dr. A. Ciplea. Pagini 254 — Lei 80.

Clarismul Domn profesor Dr. Ciplea a tradus evul vechiu al istoriei bisericii universale din autorii celebri francezi T. Mourret și I. Carrayre, profesori de sf. Teologie în Franța.

Cartea o recomandă chiar numele celor doi savanți francezi, cari prin o expunere clară și concisă, prin o împărțire foarte potrivită a materialului au dat, putem zice, bisericii catolice întregi un manual de istorie din celea mai bune.

Traducerea bună românească făcută de dl profesor Ciplea ne pune în posesiunea acestei cărți, care se impune pentru oricare fiu al bisericii noastre.

Alte volume vor urma.

3. Minunile lui Isus. Explicate în omilia de Mgr. Dr. Iacob Schäfer, profesor la Seminarul teologic din Mainz; traducere de Dr. George Fireza, canonic de Lugoj. Pagini 350. — Lei 120.

Este o carte admirabilă pentru orice creștin, dar mai ales pentru preoți.

Profesorul celebru Mgr. Iacob Schäfer, înzestrat cu o știință biblică, vastă a expus în această carte toate minunile lui Isus în formă de omilii.

Preoțimea rurală în deosebi poate avea un bun ajutor la predici în aceste omilii, cari pentru ușurință sunt prevăzute și cu un indice special pentru Duminicile și sărbătorile noastre de peste an.

4. Stropl de rouă. Povește sufletești date cu prilejul ss. exercițiilor spirituale de Dr. Alexandru Nicolescu, episcopul Lugojului. — Prețul Lei 100.

Preasfințitul dela Lugoj, acest apostol cucernic și neobosit al bisericii noastre, a dat la tipar în editura societății noastre exhortațiile ținute de Preasfinția Sa la exercițiile spirituale din Blaj.

Ca adânc cunoscător al sufletului omenesc, Preasfințitul dela Lugoj a depus în aceste povești toate cunoștințele sale vaste în această materie, pe care le-a trecut prin farmecul unui adânc simț de pietate de care este pătruns.

Se recomandă preoților și mirenilor deopotrivă, ca o călăuză a sufletului în toate tainele vieții.

5. Momente din viața bisericii unite din ultimii zece ani (1918—1928) de Ioan Georgescu, profesor secundar, subdirector general în ministerul cultelor și artelor. Pagini 60, format mare. — Prețul Lei 50.

Dl profesor Georgescu a avut fericita inspirație de a cuprinde în acest volum toate actele importante săvârșite de bărbaiții bisericii unite pentru neam și țară în ultimii zece ani.

Cartea dlui Georgescu, care, în descrieri plastice, ilustrate cu multe clișee, arată suferințele îndurate de clericii și mireni uniți pentru întregirea neamului, este cel mai excelent argument că biserica unită cu Roma, ca și în trecut așa și în prezent, și-a făcut datoria deplin pentru neamul românesc.

Momentele glorioase ale bisericii unite, descrise de dl Georgescu, nu ar trebui să lipsească din nici o casă a credincioșilor noștri, căci sunt o mândrie și o încurajare în lupta pentru credința noastră unită cu Roma.

Aceste cărți se află de vânzare la Librăria Seminarului din Blaj și la Societatea de editură „St. Unire”, Blaj jud. Târnava mică. Frații preoți sunt rugați a procura edițiile Societății pentru bibliotecile parohiale și a le răspândi în cercuri cât mai largi.

Adm. „St. Unire”

Se caută cantor

Curatorul bisericii române unite din *Alba-Iulia (Maieri)*, protopopiatul Alba-Iulia, prin aceasta publică concurs pentru ocuparea postului de cantor la acea biserică, devenit vacant prin deces.

Termenul de concurs este 15 Septembrie 1930, până când cei interesați își vor înainta cererile prevăzute cu diploma de cantor, pe adresa: Oficiului parohial român unit, Alba-Iulia (Maieri). Până la acest termen, fiecare concurent se va prezenta în una din următoarele zile: 3, 6, 10, 15, 17, 24, 29, 31 August, 7, 8, respectiv 14 Septembrie a. c., pentru a cânta în biserică, când își vor putea înainta cererile și personal.

Retribuțiile împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură, constatatoare din 2 camere și bucătărie, în apropierea bisericii.
2. Folosirea ailor 6 jug. arător din comuna Vingard.

3. Terțialitatea din venitele stolare.

4. Salar lunar, care se va stabili de către curatorat în conțelegere cu concurentul acceptat drept cantor.

Alba-Iulia, din ședința curatoratului bisericii române unite (Maieri), ținută la 18 Martie 1930.

(ss) **Elle Magda** paroh (ss) **Petru Roșca** notar al curatoratului

P. S. On. domni preoți sunt rugați să avizeze pe cei interesați. (698) 1—3.

In atențiunea parohiilor și curatoratelor bisericești

Comandați

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, str. Regina Maria No. 43.

Tot aici: Policandre, Sfeșnice, Ornate și Recvizite bisericești, Prapori, Cărți preoțești și de rugăciuni. Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge. Medalii de aluminiu pentru Reuniuni, cu inscripție după dorință; etc. etc.

CEREȚI PREȚURENT DETAILAT

Concurs

Curatorul bisericii gr.-catolice din Cluj publică concurs cu termenul de 25 August a. c. pentru doi cantori, pe lângă următoarele condiții și salarizare:

Condiții:

1. Diplomă cantorală dela cursurile din Blaj.
2. Să nu fie trecuți de 35 ani.
3. Atestat de moralitate dela preotul locului.
4. Să nu dețină altă slujbă.
5. Să se supună la un examen în fața unei comisii numite de curatorat, în ziua de 8 Septembrie a. c. orele 12 a. m. în biroul protopopesc.
6. Serviciile făcute gratuit de preot le va face cantorul gratuit.

Salarizare:

1. Locuință de una cameră.
2. Folosința a lor 8 jugăre.
3. Salar lunar 1500 lei.
4. Stolare minimale: inormântare 50 Lei; feștanie 25 Lei; cununie 25 Lei; maslu 50 Lei.

Cererile se vor trimite oficiului parohial gr.-catolic, Cluj, strada Regina Maria Nr. 10 (697) 1 3. Curatorul bisericesc

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericești. Vesminte din cele mai bune ștofe.

Prapori de mătasă din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire, cădelnițe, picside, epitrafire.

Fabrica de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabrică clopote orice mărime din cel mai bun material, cu garanție de 50 ani și se află în depozit dela 10—500 kg. Prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr 6

FLEGLER

Întreprindere de pictură și tapetare artistică. Cluj, str. Rațiu

Pictor modern de camere. Mare asortiment în specialități de tapete. Întreprinde: renovări, stil, de biserici și castele, vopsire de locuințe mobile, precum și lustruire cu lac.

Devize gratuite! Comande venite din provincie se execută prompt și la termen. 5—7

ALIMENTE

Brânzeturi și alte produse alimentare le puteți plasa pe piața Bucureștilor, cu preț bun, și cu bani gata, prin biroul:

FRAȚII ROTHMANN, București, Pasagiul Majestic 4.

7—7 Telefon: 371/91.

Contra opărelilor produse de arșița verii, nu ajută decât praful și crema HÖFER